

LOKAN MERIKOTKAT

TEKSTI JA KUVAT: MIA SURAKKA

↑ *Ensimmäiset merikotkat saapuivat paikalle heti auringonnousun aikaan.*

→ *Korppijengi marssimassa itsevarmana kotkan juttusille.*

Lokan tekojärvi Sodankylän pohjoisosissa on rakennettu säätelemään Kemijoen voimalaitoksille tarvittavaa vesimäärää. Järven täyttö aloitettiin 1967 ja se on yksi Euroopan suurimmista tekojärvistä.

Merikotkakanta oli 60-luvun Lapissa harvaa, mutta vuosikymmenen loppupuolella todettiin pesintä Länsi-Lapissa, ja seuraavan kerran vuonna 1976 Lokan tekoaltaan ympäristössä. 80-luvulla

kannankehitys Lapissa keskittyi Lokan ja Porttipahdan tekojärvien ympäristöön.

Näiden isojen tekojärvien alue on vuosikymmenten aikana muodostunut tärkeäksi elinympäristöksi merikotkille. Alueella arvioidaan pesivän nykyisin noin 27–30 merikotkaparia.

Alueen kannankehitykseen on kenties vaikuttanut se, että paikalliset kalastajat Lokalla ovat jo vuosikausia tarjonneet talvisin merikotkille ruokaa jättämällä roskakalat ja perkeet jäälle. Eero Kemilä huomasi asian kulkiessaan Lokalla ja sai siitä idean alkaa jalostamaan tätä jo valmiiksi käynnissä olevaa ruokintaa kuvaustarkoitukseen. Vuonna 2008 ensimmäiset Eeron asiakkaat Markus Varesvuo ja Seppo Pöllänen lähtivät tuulessa ja tuiskussa kohti Lokan kotkakojuja merikotkia kuvaamaan. Miehet eivät joutuneet palaamaan

tyhjin muistikortein, joten konsepti todettiin toimivaksi ja kuvaajille suunnattua kojutoimintaa on jatkunut siitä lähtien.

216 neliökilometrin kokoisen tekojärven laakea alue tarjoaa kuviin harvinaisen selkeää taustaa. Lokalla ei risukko tule sotkemaan kuva-alaa. Vastaranta näkyy kyllä kaukana horisontissa, mutta vähänkin tiukemmin rajattuihin kuviin ei tule minkäänlaista maisemaa näkyville. Paikan erikoislaatuisuus onkin juuri tämä valkoinen laakeus, joka tekee kuvista rauhallisia ja pelkistettyjä.

Olin kuullut paikasta muutamilta kuvaajilta, jotka olivat käyneet Lokalla kuvaamassa merikotkia. Kuvauskojuja vuokrataan siellä maaliskuun puolivälistä toukokuun alkupuolelle, ja sain varattua Eeron kuvauskojun kahdeksi päiväksi huhtikuussa 2021. Majoitus järjestyi Lokan kylästä vuokramökistä. Arto Komulainen hoiteli sujuvasti käytännön asiat kuten ohjeistuksen paikalle sekä kotkien ruokintapuolen. Kahden kilometrin pituinen matka autotieltä kojulle taittui vuokratulla moottorikelkalla.

Kohdalleni osui kaksi erittäin aurinkoista päivää, joista ensimmäinen aamu tosin valkeni hyvin usvaisena. Taivas värjäytyi ennen auringonnousua aivan vaaleanpunaiseksi, ja ei ehtinyt kuin yksi korppi lentää kojun ohi, kun ensimmäinen merikotka laskeutui jo paikalle oltuani kojussa 15 minuuttia. Tämä oli taas niitä hetkiä, kun en ollut ehtinyt kunnolla asennoitua olemaan skarppina, ja tavaratkin olivat vielä pikkaisen hujan hajan kojussa. Nytkö se jo alkaa!

Ensimmäisen tunnin jälkeen muistikortilla oli jo reilut 500 kuvaa, ja olin iloinen, että minulla oli mukana kaksi kamerarunkoa, molempiin varakut ja useita muistikortteja. Kahdesta objektiivistani käytin eniten 600 mm, ja välillä laitoin lisäksi vielä 1.4 tai 2.0 × extenderin, sillä kotkat eivät pääsääntöisesti halunneet tulla kovin lähelle kojua. Runsaslukuiset korpit sen sijaan eivät näyttäneet välittävän kojusta ollenkaan. 300 mm objektiivilla otin välillä laajaa kuvakulmaa, taustalla kun siintää muutama kaunis tunturi.

Lokalla on mahdollista ottaa hyvin eri tyyliä kuvia, koska lintuja on paljon ja ne ovat erittäin aktiivisia. Merikotkat, joita paikalla oli samat neljä yksilöä molempina päivinä, ottivat yhteen useita kertoja. Ilmassa tapahtuvia tappeluita oli paljon, ja myös jäällä seisoskelevan merikotkan kimppuun saattoi syöksyä toinen kotka.

Monet tappeluista tapahtuivat aika kaukana, mutta niitä oli joka tapauksessa sykähdyttävää seurata. Merikotkan siipiväli voi olla jopa 240 cm, ja kahden tämän kokoisen linnun yhteenotto on hurjan näköistä. Oli myös mielenkiintoista

seurata, miten tappelu saattoi yhtäkkiä vain loppua ja riitapukarit jäivät jäälle seisoskelemaan viereysten niin kuin mitään ei olisikaan tapahtunut. Action-kuvia otin hyvissä valoissa 1/2500 sekunnin valotusajalla.

Merikotkia ja korppeja tyhjää avaraa taustaa vasten tuli kuvattua paljon, sekä jäällä seisoskelevia, että lentäviä yksilöitä. Tyypillisesti otan aina ensin riittävästi kuvia, joissa lintu on terävänä. Valon muuttuessa päivän aikana vaihtelua tällaisiin kuviin tuli aamunkajon sinisellä ja vaaleanpunaisella, auringonnousun ajan oranssilla, ja keskipäivän valkoisella taustalla. Valoa oli päivällä paljon, ja koska lumi heijasti valoa myös linnun alapuolelta, se auttoi lieventämään voimakkaita varjoja. Aurinko nousi melko lailla kojua vastapäätä, jolloin oli mahdollista ottaa silhuettimaisia kuvia lintujen lentäessä vastavalossa auringon ohi.

Korppeja oli paikalla kymmeniä, ja niiden ryhmäkäytöstä kuvaten oli mahdollista saada

↑ Korppeilla on uskalias tapa nyppiä kotkien siipisulkia.

↓ Täyttä vauhtia päin, merikotkilla riitti yhteenottoja maassa ja ilmassa.

aikaan hauskoja tilannekuvia. Korpit ovat ilmeikkäitä lintuja, ja niillä on mainio tapa hypellä ilmaan jäällä ruokaillessaan. Paikalla ollessani jäällä kävi myös muutama varis ja harakka, sekä pari lokkia. Lokkeja on kuulemma joskus paljonkin, mutta en jäänyt niitä kaipaamaan. Jo korppienkin suuri määrä pilasi muutaman ruudun, korpin lentäessä kotkan edestä ohi juuri väärällä hetkellä. Korpitkin kinastelivat välillä keskenään, ja joku uskalikko kävi toisinaan jahtaamassa itseään isompia petolintuja.

Skarppit kuvat otettuani heilautin valotusajan huomattavasti hitaammalle ja yritin saada liikettä näkyviin panning-tekniikalla, eli kuvaten hitaalla valotusajalla lentävän linnun liikettä seuraten. Suttua tulee enemmän kuin tarpeeksi, mutta joukosta löytyy usein joitain hienoja ruutuja. Kun lintuja ja toimintaa on tarjolla riittävästi, niin suosittelien heittäytymään erilaisten luovien tekniikoiden pariin. Käytin vaihtelevasti 1/30–1/80 s valotusajakoja saadakseni siipien liikkeen esiin, mutta tavoitteenani oli kuitenkin saada linnun pää vähän tarkempaan kuvaan. Itselleni mieluisimmissa kuvissa valotusaika oli 1/80 sekuntia.

Parissa päivässä sain otettua runsaasti loistavia kuvia näistä upeista linnuista, ja saatoin miettiä, että nyt ei tarvitse samaan paikkaan heti tulla

uudestaan, kuvia kun oli merikotkista edestä, takaa ja kaikilla mausteilla. Nyt puoli vuotta myöhemmin huomaan pohtivani jo seuraavaa reissua Lokalle, jos vaikka osuisi seuraavalla kerralla kohdalleni kunnan myrskytuulet ja lumisateet. Nehän vasta toisivatkin uudenlaista tunnelmaa kuviin!

Lähteenä merikotkien pesinnän historiasta käytetty WWF:n raporttia ”Merikotkien puolesta- WWF:n merikotkatyöryhmän vuosikymmenten taival”.

↑ *Taustalla siintävät tunturit olivat ainoat maisemat, joita Lokalla tulee mukaan kotkakuviin.*

↓ *Hitaalla valotusajalla saa kuvattua mieliteestä riippuen joko suttua tai taidetta.*

